بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

دانشکده بهداشت، گروه آموزش بهداشت و ارتقای سلامت

طرح درس ترمی (Course Plan)

نام درس: روش تحقیق در علوم بهداشتی کد ۲۱	**مهر ماه** ۱۴۰۵
گروه آموزشی: بهداشت عمومی	**رشته و مقطع تحصیلی:** کارشناسی بهداشت عمومی
روز و ساعت برگزاری: دو شنبه ۱۰-۱۲ و ۱۴-۱۶	**محل برگزاری :** دانشکده بهداشت، کلاس شماره....
تعداد واحد: ۲ (۱ واحد تئوری۱۷ ساعت و یک واحد عملی برابر ۳۴ ساعت) ۵۱ ساعت	
پیش نیاز : آمار حیاتی و مبانی اپیدمیولوژی	

مسئول درس:	**تلفن (دپارتمان):** ۳۴۲۵۹۱۷۶-۰۳۴
دکتر مصطفی نصیرزاده	**روزهای تماس و مشاوره:** دو شنبه ۱۲-۱۰ و چهارشنبه ۱۲-۱۰
خانم دکتر قاسمی نسب	**آدرس دفتر:** دانشکده بهداشت، گروه آموزش بهداشت و ارتقای سلامت

E-mail: mnasirzadeh13@yahoo.com,

شرح درس: در این درس دانشجو از طریق حضور در کلاس درس، کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف گروهی و فردی، توانایی لازم برای پاسخگویی به بخشی از سؤالات و فرضیات حوزه سلامت را از طریق تحقیق بدست می‌آورند.

هدف کلی دوره: هدف کلی این درس آشنایی دانشجویان با روش‌های تحقیق و طراحی و اجرای تحقیق‌های کاربردی بر اساس نیازهای نظام سلامت می‌باشد.

در پایان این درس، دانشجو باید بتواند:

به تبیین و انتخاب مسئله تحقیق بپردازد.

اهداف و فرضیه‌های تحقیق را بر اساس مسئله و عنوان تحقیق تدوین کند.

متغیرهای تحقیق و روش اندازه‌گیری آن‌ها را مشخص نماید.

انواع مطالعات را بر اساس فرضیه‌ها و سؤالات تحقیق به‌کار بگیرد.

ملاحظات اخلاق در تحقیق را توضیح دهد.

قادر به تنظیم زمان و تعیین بودجه تحقیق باشد.

سرفصل دروس

الف) نظری (۱۷ ساعت):

تعاریف، کلیات و انواع رویکردهای تحقیق شامل تحقیقات کمی و کیفی

نحوه تعیین اولویت تحقیق و انتخاب موضوع بر اساس سؤالات و چالش‌های نیازمند تحقیق

نحوه نگارش عنوان، بیان مسئله و بررسی متون

نحوه تنظیم اهداف، پرسش‌ها و یا فرضیه‌های تحقیق

نحوه تعریف و نقش متغیرها، لزوم انتخاب نوع مطالعات بر اساس فرضیه‌ها یا سؤالات تحقیق

مطالعات توصیفی در علوم بهداشتی

مطالعات تحلیلی در علوم بهداشتی

طرح‌های مداخله‌ای در علوم بهداشتی و نحوه طراحی RCT

مطالعات تحقیق در نظام سلامت (HSR)

شیوه‌های جمع‌آوری داده‌ها (مشاهده، مصاحبه، پرسشنامه، چک‌لیست، و ...)

نحوه تهیه و روایی و پایایی ابزارهای تحقیق در علوم بهداشتی

روش‌های محاسبه حجم نمونه بر اساس نوع مطالعه و انواع متغیرها
روش‌های نمونه‌گیری
ملاحظات اخلاقی، اخذ رضایت‌نامه آگاهانه، Plagiarism
متغیرها، مقیاس‌ها و نحوه اندازه‌گیری آن‌ها - نحوه استفاده از نرم‌افزار
نحوه تجزیه و تحلیل داده‌ها بر اساس انواع فرضیه‌ها و پرسش‌های تحقیق
نحوه گزارش نتایج در گزارش تحقیق یا پایان‌نامه و چگونگی نشر آن و تهیه مقاله

ب) عملی (۳۴ ساعت):

۱- تهیه یک پروپوزال تحقیقاتی سلامت

منابع اصلی درس

- - راهنمای عملی نگارش پروپوزال، مصطفی نصیرزاده و مریم هاشمیان، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
- - ژیلا عابد سعیدی، صدیقه امیر علی اکبری .روش تحقیق در علوم پزشکی و بهداشت، ویراست دو . چاپ چهارم، انتشارات نشر سالمی، ۱۳۹۴
- محمد، ک. ملک‌افضلی، ح. روش‌های آماری و شاخص‌های بهداشتی. تهران: انتشارات دریچه نو.
- گوردیس، ل. اپیدمیولوژی گوردیس. مترجمان: حسین صباغیان، کورش هلاکوئی، شهرزاد نعمت‌الهی. تهران: انتشارات آوای دانش‌گستر.
-
- منابع فرعی و لینک های مرتبط(جستجوی منابع علمی و مقالات ، مرور مطالعات،رفرنس نویسی)

- www.Iranmedex.com
- www.sid.ir
- www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed
- www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc
- www.medscape.com
- jouybari.blogfa.com

شیوه تدریس: سخنرانی، کار گروهی Team Based Learning (TBL)، ارائه محتوای آموزشی با استفاده از روش Flipped Classroom، پرسش و پاسخ
ارائه تکالیف و فعالیت ها و نقد آن در کلاس عملی، فعالیت خارج از کلاس با وقت قبلی با هر گروه از دانشجویان

نحوه ارزشیابی دانشجو و امتیاز مربوط به آن: جمع کل ۲۰ نمره

الف) فعالیت کلاسی، پرسش و پاسخ و مشارکت ۳ نمره (۲ نمره ارائه کلاسی و یک نمره مشارکت و حضور فعال و منظم در کلاس های درسی نظری و عملی)
ب) کار عملی فردی/ گروهی ۶ نمره (نگارش و ارسال پروپوزال به کمیته تحقیقات دانشجویی)
ج: آزمون پایان ترم ۱۱ نمره
ج) کسب نمره کامل در کار عملی بستگی به کیفیت و ارائه به موقع آن دارد: نمره کامل ۶ نمره
ه) فعالیت های یادگیری بر اساس سیاست های دانشگاه مبنی بر ترویج آموزش پاسخگو طراحی شده است. عنوان تحقیق بر اساس نیازهای جامعه باشد.
نمره مازاد جهت تشویق دانشجو: حضور منظم در کلاس درس و فعالیت در پیشبرد اهداف تحصیلی
به علت محدودیت ساعات کلاس روش تحقیق دانشجویان می توانند جهت مشاوره در ساعات مقرر به آدرس فوق مراجعه نمایند.

مقررات و نحوه برخورد با غیبت و تاخیر دانشجو : مطابق قوانین آموزشی دانشکده اعمال خواهد شد.

*****

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس

نام درس: روش تحقیق در علوم بهداشتی			مهرماه ۱۴۰۵
جلسه	عنوان	حیطه یادگیری	آمادگی لازم و انتظارات، سایر اقدامات و فعالیت های عملی
جلسه اول	ارائه طرح درس تعریف تحقیق، ضرورت انجام تحقیق، روشهای تعیین اولویت های تحقیقاتی، انتخاب موضوع پژوهش، منابع انتخاب موضوع	شناختی و عاطفی	معارفه و معرفی طرح درس، انتظارات و چگونگی تدریس و ارزشیابی و تدریس، ارائه فرمت پروپوزال به دانشجویان. جستجو عناوین تحقیقاتی نیازسنجی شده مرکز بهداشت استان و معاونت تحقیقات و فناوری و ارائه در کلاس گروه بندی دانشجویان، مشخص شدن موضوعات گروهی جهت ارائه در کلاس، تعیین عنوان تحقیقات ،
جلسه دوم	مراحل تدوین یک پروتکل پژوهشی: (عنوان، بیان مساله، بررسی متون، تنظیم اهداف پژوهش، پرسش ها یا فرضیه های پژوهش) اهدف، سوالات و فرضیه پژوهشی و متغیرها	شناختی و عاطفی	تمرین با کمک جدول ماتریس و نحوه اولویت بندی عناوین جستجو برای تعدادی اهداف اختصاصی، سوالات و فرضیه در قالب مطالعات مختلف
جلسه سوم	تعاریف، کلیات و انواع رویکردهای تحقیق شامل تحقیقات کمی و کیفی	شناختی و عاطفی	تعاریف، کلیات و انواع رویکردهای تحقیق شامل تحقیقات کمی و کیفی
جلسه چهارم	نحوه تعیین اولویت تحقیق و انتخاب موضوع بر اساس سؤالات و چالش‌های نیازمند تحقیق	شناختی و عاطفی	نحوه تعیین اولویت تحقیق و انتخاب موضوع بر اساس سؤالات و چالش‌های نیازمند تحقیق
جلسه پنجم	نحوه نگارش عنوان، بیان مسئله و بررسی متون	شناختی و عاطفی	نحوه نگارش عنوان، بیان مسئله و بررسی متون
جلسه ششم	ارزیابی پروپوزال های نگارش شده	روانی حرکتی	ارزیابی پروپوزال های نگارش شده
جلسه هفتم	نحوه تنظیم اهداف، پرسش‌ها و یا فرضیه‌های تحقیق	شناختی و عاطفی	نحوه تنظیم اهداف، پرسش‌ها و یا فرضیه‌های تحقیق
جلسه هشتم	نحوه تعریف و نقش متغیرها، لزوم انتخاب نوع مطالعات بر اساس فرضیه‌ها یا سؤالات تحقیق	شناختی و عاطفی	نحوه تعریف و نقش متغیرها، لزوم انتخاب نوع مطالعات بر اساس فرضیه‌ها یا سؤالات تحقیق
جلسه نهم	ارزیابی پروپوزال های نگارش شده	روانی حرکتی	ارزیابی پروپوزال های نگارش شده
جلسه دهم	مطالعات توصیفی در علوم بهداشتی مطالعات تحلیلی در علوم بهداشتی طرح‌های مداخله‌ای در علوم بهداشتی و نحوه طراحی RCT مطالعات تحقیق در نظام سلامت (HSR)	شناختی و عاطفی	مطالعات توصیفی در علوم بهداشتی مطالعات تحلیلی در علوم بهداشتی طرح‌های مداخله‌ای در علوم بهداشتی و نحوه طراحی RCT مطالعات تحقیق در نظام سلامت (HSR)

جلسه یازدهم	شیوه‌های جمع‌آوری داده‌ها (مشاهده، مصاحبه، پرسشنامه، چک‌لیست، و ...)	شناختی و عاطفی	شیوه‌های جمع‌آوری داده‌ها (مشاهده، مصاحبه، پرسشنامه، چک‌لیست، و ...)
جلسه دوازدهم	ارزیابی پروپوزال های نگارش شده	روانی حرکتی	ارزیابی پروپوزال های نگارش شده
جلسه سیزدهم	روش‌های محاسبه حجم نمونه بر اساس نوع مطالعه و انواع متغیرها	شناختی و عاطفی	روش‌های محاسبه حجم نمونه بر اساس نوع مطالعه و انواع متغیرها
جلسه چهاردهم	روش‌های نمونه‌گیری ملاحظات اخلاقی، اخذ رضایت‌نامه آگاهانه، Plagiarism	شناختی و عاطفی	روش‌های نمونه‌گیری ملاحظات اخلاقی، اخذ رضایت‌نامه آگاهانه، Plagiarism
جلسه پانزدهم	ارزیابی پروپوزال های نگارش شده	روانی حرکتی	ارزیابی پروپوزال های نگارش شده
جلسه شانزدهم	متغیرها، مقیاس‌ها و نحوه اندازه‌گیری آن‌ها - نحوه استفاده از نرم‌افزار نحوه تجزیه و تحلیل داده‌ها بر اساس انواع فرضیه‌ها و پرسش‌های تحقیق نحوه گزارش نتایج در گزارش تحقیق یا پایان‌نامه و چگونگی نشر آن و تهیه مقاله	شناختی و عاطفی	متغیرها، مقیاس‌ها و نحوه اندازه‌گیری آن‌ها - نحوه استفاده از نرم‌افزار نحوه تجزیه و تحلیل داده‌ها بر اساس انواع فرضیه‌ها و پرسش‌های تحقیق نحوه گزارش نتایج در گزارش تحقیق یا پایان‌نامه و چگونگی نشر آن و تهیه مقاله
جلسه هفدهم	ارزیابی پروپوزال های نگارش شده	روانی حرکتی	ارزیابی پروپوزال های نگارش شده
سایر جلسات آموزشی بصورت مجازی و در قالب ارزیابی پروپوزال های نگارش شده می باشد			

* **تاریخ امتحان پایان ترم:** مطابق تقویم آموزشی دانشکده،

* **سایر تذکرهای مهم برای دانشجویان:**

* **از آنجایی که هدف اصلی این درس تجربه انجام پژوهش در دوره تحصیل می باشد** به منظور ترغیب تربیت دانشجویان جهت آماده نمودن آن ها برای انجام تحقیقات مبتنی بر نیازهای تحقیقاتی جامعه در حوزه سلامت، از شیوه های فعال فراگیران در آموزش این درس استفاده می شود از این رو حضور فعال و شرکت در بحث های گروهی و ارائه پروژه ها گام به گام و به موقع در طول ترم از اهمیت خاصی برخوردار است. کلیه دانشجویان موظف هستند کلیه مطالب خود را جهت ارائه در کلاس تایپ شده توسط ویدئو پروژکتور در کلاس ارائه نمایند و در پایان برای ارائه به استاد از طریق ایمیل اقدام نمایند.

* **دانشجویانی که در طول دوره قادر به ارائه فعالیت های یادگیری برجسته ای باشند** از تشویق ویژه آموزشی و پژوهشی: حمایت در راستای تصویب طرح تحقیقاتی. شرکت در همایش، چاپ مقاله و معرفی جهت برنامه های دانشجویان برتر برخوردار خواهند شد.

*رعایت **شئونات اخلاقی** در طی دوره، نظم و حضور فعال، خاموش نگه داشتن تلفن همراه در کلاس در ارزشیابی حائز اهمیت است.

* همراه داشتن طرح درس در هر جلسه کلاس در زمان حضور و غیاب ضروری می باشد. در آخرین جلسه تحویل آن همراه با خود ارزیابی دانشجو ضروری می باشد.